Чем выше уровень коммуникативной речи студентов, тем шире спектр аутентичных текстов, возможных для использования в учебных целях. Эти тексты становятся все более доступными благодаря расширяющимся контактам и новым информационным технологиям.

Предлагаем некоторые приемы работы над аутентичными текстами издательства „Cornelesen" по теме: „Landeskunde".

Цель: Активизация знаний о г.Берлине. Работа с планом города. Описание одного маршрута.

Работа была рассчитана на закрепление темы „Bundesländer".

Предтекстовый этап.

1) Beantworten Sie: Was wissen Sie bereits über Berlin? Machen Sie Notizen auf dem Blatt.

2) Nennt die Wörter aus dem Text! Was vermuten Sie?

Текстовый этап.

1. Lest Texte (die Sätze) der Reihe nach und schreibt die Information aus dem Text in die Tabelle!

2. Hören Sie die CD. Sehen Sie sich den Stadtplan an.

a) Ordnen Sie die Stadteile von Nord nach Süd.(Bild 1: Schöneberg, Bild 2: Kreuzberg, Bild 3: Mitte, Bild 4: Prenzlauer Berg).

b) Finden Sie die Orte auf dem Stadtplan (1. Rathaus Schöneberg, 2. Potsdamer Platz, 3. Kottbusser Platz, 4.Hackescher Markt).

Послетекстовый этап.

1. Finden Sie im Text die Sätze mit den Wörtern: Kirchengloche, die Turmuhr, viele Kneipen, die Berlinale.

2. Beschreiben Sie einen Weg von A nach B.

3. Projektarbeit1" Berühmte Berliner.(Kennen Sie berühmte Berliner? Stellen Sie ihre Informationen zu deren Leben und Arbeit in einer kleinen Präsentation im Auditorium vor .).

Также для развития лингвострановедческой компетенции большое значение имеют ресурсы интернета на уроке немецкого языка. Регулярное использование интернета делает процесс обучения немецкому языку более привлекательным для учащихся, т.к. они получают неограниченный доступ к интересным страноведческим материалам. В первую очередь это касается таких тем, как «Спорт (Sport)», «Музыка (Musik)», «Молодёжная мода (Jugendmode)», «Достопримечательности немецко-говорящих стран (Sehenswürdigkeiten der deutschsprachigen Länder)», «Великие люди (Berühmte Menschen)», «Проблемы молодёжи (Jugendprobleme)», «Путешествие (Reise)» и др. Они расширяют свой словарный запас, в первую очередь, обиходную лексику, улучшается их орфография. Учащиеся сами могут участвовать в подборе материала для урока и чувствуют себя более самостоятельными.

Анализ практического использования аутентичных материалов на уроке немецкого языка показал, что их использование повышает мотивацию к изучению иностранного языка, так как делает процесс обучения более творческим и интересным.

ИСТОЧНИКИ И ЛИТЕРАТУРА

1. Кричевская, К.С. Прагматические материалы, знакомящие учеников с культурой и средой обитания жителей страны изучаемого языка / К.С. Кричевская // ИЯШ. – 1996. – № 1. – С. 13–17.

2. Гальскова Н.Д.Современная методика обучения иностранным языкам. – М.*:* АРКТИ*, 2003.*

3. Соловова Е. Н. Методика обучения иностранным языкам. Базовый курс лекций. – М.: Просвещение 2002.

Оксана Каданер
(Харків, Україна)

ЛІНГВОКРАЇНОЗНАВЧИЙ АСПЕКТ У НАВЧАННІ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ЯК ФАКТОР ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОГО ФАХІВЦЯ

На сучасному етапі змінюються цілі соціалізації і соціально-професійного становлення студентської молоді. Перед системою освіти постає проблема підготовки фахівців до культурного, професійного та особистісного спілкування з представниками країн з іншими соціальними традиціями, суспільним устроєм, менталітетом і мовною культурою. Цей напрямок особливо актуальний для вищих навчальних закладів в контексті Болонських угод і визначає подальший напрямок вивчення проблеми розвитку міжнаціонального полілогу в процесі глобалізації та загальноєвропейської інтеграції засобами мовної і лінгвокраїнознавчої підготовки. Педагогічна наука перебуває в пошуку способів підготовки і розвитку толерантного фахівця, здатного до осмислення і прийняття цінностей різних культур і залученню студентів до своєї і чужої культури для розширення і поглиблення міжкультурних комунікацій. На сучасному етапі стає важливим компонентом загальноєвропейської стратегії розвиток європейського міжнаціонального полілогу, який допомагає подоланню

національних забобонів і сприяє міжкультурному взаєморозумінню між різними народами. Мовна і лінгвокраїнознавча підготовка в навчальних закладах сприяє розвитку міжнаціонального полілогу, так як засобами іноземної мови і лінгвокраїнознавства, певна особистість прагне в спілкуванні з людьми іншої культури зрозуміти їх специфічну систему сприйняття, пізнання, мислення, їх систему цінностей і вчинків, інтегрувати новий досвід у власну культурну систему. У лінгвокраїнознавстві вивчаються прийоми і способи включення ознайомчо-пізнавального потенціалу мови. В процесі викладання іноземних мов виділяється зміст лінгвокраїнознавчої підготовки, що забезпечує лінгвокраїнознавчу компетентність майбутніх фахівців. Зміст лінгвокраїнознавчої підготовки у вищих навчальних закладах, базується на фонових знаннях, тобто на знаннях географічних, культурно-історичних, суспільно-політичних та етнографічних реаліях, необхідних для досягнення взаєморозуміння учасників міжнаціонального полілогу в процесі європейської інтеграції. Під лінгвокраїнознавчою компетентністю майбутнього фахівця, розуміється, здатність здійснювати міжкультурну комунікацію, що базується на знаннях лексичних одиниць з національно-культурним компонентом семантики і уміннях адекватного їх застосування в ситуаціях опосередкованого і безпосереднього міжкультурного спілкування, а також уміннях використовувати фонові знання для досягнення взаєморозуміння. В рамках професійно спрямованого навчання лінгвокраїнознавству, необхідно формувати лінгвокраїнознавчу компетентність для багатьох спеціальностей, що дозволить орієнтувати студентів щодо рис подібності та відмінності культур і особливостей прояву національної специфіки в соціокультурній поведінці їх представників в ситуаціях міжнаціонального спілкування, що, в свою чергу, сприяє вихованню поваги, симпатії до соціокультурних цінностей один одного. Отже, обов'язковим компонентом навчання лінгвокраїнознавству майбутніх фахівців має бути формування у студентів міжкультурної компетентності. Програми з лінгвокраїнознавчим змістом формують у майбутніх фахівців, названі вище знання і уміння лінгвокраїнознавчої компетентності і забезпечують їх комунікативну компетентність в ситуаціях міжкультурної комунікації. Таким чином, студенти отримують теоретичні знання, які сприяють підвищенню їх загальної та професійної компетентності. Можна виділити наступні позитивні риси української системи лінгвокраїнознавчої підготовки: 1) ґрунтовна теоретична підготовка студентів, з опорою на досить високий рівень автентичної інформативності курсів лінгвокраїнознавства; 2) дотримання мети познайомити студентів з культурою країни досліджуваної мови в усьому її багатстві; 3) мовна підготовка студентів навчальних закладів має обов'язковий лінгвокраїнознавчий характер; 4) лінгвокраїнознавча підготовка сприяє вихованню толерантного фахівця, готового до міжкультурної комунікації в умовах європейської інтеграції. Завдяки тому, що українська система освіти заснована на традиціях гуманізму, моральності і високої культури, можливості і перспективи мовної та лінгвокраїнознавчої підготовки як фактора розвитку міжнаціонального полілогу досить великі. Однак існують об'єктивні причини, що уповільнюють процес інтернаціоналізації вітчизняної та загальноєвропейської систем освіти: 1) недостатня розробленість послідовної стратегії активного обміну передовим досвідом, моніторингу та експертної оцінки з метою виявлення сильних і слабких сторін лінгвокраїнознавчої освіти; 2) недостатня розробленість системи застосування єдиних рівнів професійної підготовки і кваліфікації; 3) відставання у впровадженні сучасних інформаційних технологій у вітчизняну систему педагогічної освіти; 4) переважання інформативності курсів лінгвокраїнознавства над комунікативним та професійно орієнтованим напрямком лінгвокраїнознавчої підготовки. Необхідність досягнення практичної, освітньої та виховної цілей лінгвокраїнознавства вносить істотні зміни в зміст, технології і методи професійної підготовки майбутніх фахівців, передбачає зовсім інші підходи до організації освітнього процесу в навчальних закладах. З досвіду лінгвокраїнознавчої підготовки студентів, тільки широке впровадження нових педагогічних технологій дозволить змінити саму парадигму освіти, і тільки нові інформаційні технології дозволять найбільш ефективно реалізувати можливості, які закладені в нових педагогічних технологіях. Серед різноманітних напрямків нових педагогічних технологій, які широко використовуються в Європі, найбільш адекватними поставленим цілям є: а) навчання у співпраці (cooperative learning); б) різнорівневі навчання; в) інтерактивне навчання; г) інформаційні технології в системі професійної освіти. Це найбільш популярні в даний час у всіх розвинених країнах світу технології, які застосовуються безпосередньо в навчанні лінгвокраїнознавству іноземною мовою. В даний час все більшого значення набувають такі можливості, як отримання освіти на відстані, спілкування студентів, викладачів не тільки в рамках одного навчального закладу, міста, але й інших регіонів країни. Аналіз змісту і технологій лінгвокраїнознавчої підготовки у вітчизняних навчальних закладах свідчить про радикальні зміни за останні десять років в галузі навчання іноземної мови. В даний час створюються передумови для корінного перелому в викладанні лінгвокраїнознавства через перетворення його з чисто інформативного у комунікативний і професійно орієнтований.

В якості основних організаційно-педагогічних умов розвитку лінгвокраїнознавчої компетентності виступають зміст, технології і методи професійної підготовки майбутніх фахівців, принцип міжпредметної інтеграції, поєднання колективних, групових та індивідуальних форм роботи. Колектив студентів характеризується спільністю інтересів і цілей, спільною діяльністю, що має особистісну значущість для її учасників. Таким чином, позааудиторна діяльність студентських колективів по підготовці і проведенню заходів країни досліджуваної мови, стала невід'ємною частиною практичної та творчої діяльності з вивчення

лінгвокраїнознавчого матеріалу студентами. Підготовка колективних заходів, проектів грунтується на використанні педагогічних і телекомунікаційних технологій, на включенні групових та індивідуальних форм роботи зі студентами. Групи, які згуртовані єдиною метою, взаємними симпатіями, досвідом спільної діяльності, відповідальним дорученням, підбирають автентичний матеріал в інтернеті, готують оформлення мультимедійних презентацій, виступи з доповідями по проведеним дослідженням на наукових конференціях. Різноманітні інтерактивні форми роботи, тематичні ігри, конкурси наукових рефератів, складання вікторин, тестів, проведення їх на практичних заняттях дозволяє організувати цілеспрямовану мовну практику студентів в різних формах і режимах роботи із застосуванням сучасних інформаційних технологій. В процесі лінгвокраїнознавчої підготовки студентів основу змісту, якої складають мова і культура країни, що вивчається, забезпечується залучення майбутніх фахівців до розуміння іншої культури, до визнання навколишньої різноманітності.

Мовна і лінгвокраїнознавча підготовка – це не тільки спосіб протистояти расизму, упередженням, етноцентризму, ненависті, яка заснована на культурних відмінностях, а й, педагогічна спроба допомогти зрозуміти свою культуру, роль узагальнень і стереотипів комунікації між різними культурами, усвідомити своє «Я». Як показує аналіз зарубіжної літератури, мовна та лінгвокраїнознавча підготовка розглядається європейськими педагогами як внесок у виховання в дусі миру шляхом вирішення міжкультурних конфліктів і визнання індивідуальних відмінностей кожної особистості, що, в свою чергу, повинно допомогти в подоланні національних забобонів і сприяти міжкультурному взаєморозумінню між різними народами. Таким чином, культурна, мовна та лінгвокраїнознавча взаємодія забезпечує міжкультурні комунікації, які реалізуються не тільки в навчальній аудиторії, а й за її межами, інтегруючи взаємообмін і культурне співробітництво з носіями мови. Зміст мовної та лінгвокраїнознавчої підготовки не обмежується знайомством з державними структурами і соціальними інститутами, а охоплює увесь культурний простір з усіма його особливостями і контрастами, з національними та регіональними феноменами в процесі міжнаціонального полілогу. В Євросоюзі існує кілька ініціатив, які покликані підвищити рівень знань крос-культурних відмінностей викладачами лінгвокраїнознавства і іноземних мов. У процесі теоретичного і практичного дослідження підтверджено, що лінгвокраїнознавство стає однією із головних умов розвитку культури і мотивації міжнаціонального полілогу, а також воно виступає реальним фактором, що впливає на конкурентоспроможність майбутнього фахівця на європейському ринку праці, який поширюється на схід, та дозволяє зробити наступні висновки: 1. Розвиток міждержавного освітнього співробітництва в умовах глобалізації та загальноєвропейської інтеграції в галузі мовної та лінгвокраїнознавчої підготовки сприяє розширенню і поглибленню міжкультурних комунікацій і стає важливим компонентом загальноєвропейської стратегії розвитку європейського міжнаціонального полілогу. 2. Зміст лінгвокраїнознавчої підготовки у вищих навчальних закладах базується на фонових знаннях, тобто на знаннях географічних, культурно-історичних, суспільно-політичних та етнографічних реалій, необхідних для досягнення взаєморозуміння авторів міжнаціонального полілогу в процесі європейської інтеграції. 3. Мовна і лінгвокраїнознавча підготовка у вищих навчальних закладах сприяє розвитку міжнаціонального полілогу, так як засобами іноземної мови і лінгвокраїнознавства особистість прагне в спілкуванні з людьми іншої культури зрозуміти їх специфічну систему сприйняття, пізнання, мислення, їх систему цінностей і вчинків, інтегрувати новий досвід у власну культурну систему. 4. У сучасній науці широко обговорюється проблема взаємодії мови і культури. Найбільш поширене роздільне вивчення питань культурних контактів в рамках лінгвістики. Оскільки контакт культур відбувається на тлі культурної взаємодії, і обидва ці процеси активно впливають один на одного, потрібен єдиний лінгвокраїнознавчий підхід. Отже, лінгвокраїнознавство потрібно розглядати в системі наук, таких як лінгвістика, культурологія, лінгвокультурологія, філософія мови і культури, психолінгвістика, етнолінгвістика і соціолінгвістика. 5. Проблеми спілкування іноземною мовою можуть бути викликані різними причинами: відмінностями в системі культурних цінностей, структурі соціокультурних зв'язків і ідеологій культурних груп. У зв'язку з цим висвічується шлях усунення проблем міжкультурного спілкування і навчання соціокультурного аспекту іноземної мови. 6. Навчання міжкультурного спілкування слід будувати на основі спільного вивчення мови і культури, тобто на основі лінгвокраїнознавчого підходу із застосуванням сучасних технологій і урахуванням позитивного досвіду лінгвокраїнознавчої підготовки у вищих навчальних закладах.

Інтеграційні процеси актуалізували трансформацію основних компонентів (змісту, структури, технологій) і всієї системи професійної освіти, що в свою чергу призвело до зміни освітньої парадигми. Реалізація даного процесу неможлива без вироблення нового погляду на місію і соціально-професійний статус фахівця. Європеїзація цілей і змісту професійної освіти сприятиме розвитку міжнаціонального полілогу в рамках європейської цивілізації. Полікультурна реальність Європи вимагає, щоб якомога більше громадян були здатні розуміти не тільки мови інших країн, але також і їх культури, так як навіть це одне може надати сенс інтеграції, її безпосередньому призначенню і змісту.

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

1. Финаева Т.С. Лингвострановедческое образование как фактор развития диалога культур / Т. С. Финаева // Проблемы модернизации современного образования: сб. науч. статей / под ред. А.Г. Файзуллиной. – Набережные Челны, 2003. – 158 с. – С. 130 - 134.
2. Финаева Т. С. Лингвострановедческое образование как фактор развития творческого потенциала личности студента факультета иностранных языков / Т. С. Финаева // Стимулирование мотивации творческого саморазвития личности: сб. науч. статей и тез. Первой межд. науч.-практ. конф. / под ред. Н.Ш. Чинкиной. – Набережные Челны, 2003. – 321 с. – С. 73 -76.
3. Финаева Т.С. Коммуникативные технологии в процессе языковой и лингвострановедческой подготовки будущих учителей иностранного языка в странах Евросоюза / Т. С. Финаева // Образование и воспитание социально-ориентированной личности студента: отечественный и зарубежный опыт.: мат. межд. науч.-практ. конф. (15 - 16 ноября, 2005 г.) / под ред. Г.В. Мухаметзяновой. – Казань: Отечество, 2005. – Т 2. – 288 с. – С.602 - 606.

Марина Камінська
(Херсон, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ВУЗЬКОГАЛУЗЕВОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ З АГРОНОМІЇ В АГРАРНОМУ ВНЗ

Зростання термінологічної лексики і проблема її інтернаціоналізації стає вельми актуальною. Це пояснюється прискорюючими темпами розвитку науки та техніки, які призводять до лавиноподібного росту інформації у всіх сферах знання, виробничій і науковій діяльності, що, в свою чергу, спричинює появу великої кількості нових понять і, відповідно, їх наукових детермінантів. Терміни і терміносистеми покликані виконувати ту ж функцію, що й інші лексичні одиниці мови, але сфера їх використання обмежена рамками тієї науки, яку вони обслуговують. Саме ця особливість й надає термінології специфічні риси і потім відображається в кожному конкретному терміні, що має функціонувати в своїй вузькогалузевій терміносистемі, виявляючи при цьому всі свої структурні, семантичні й функціональні особливості.

Оскільки значну частину лінгвістичного фонду складає фахова лексика, є цілком природнім той факт, що лінгвісти, перекладачі та філологи надають особливого значення дослідженню особливостей терміна. Специфіка перекладу термінів полягає в тому, що найважливішою умовою досягнення адекватності є збереження в перекладі змістовної точності вихідних одиниць, забезпечення абсолютної ідентичності понять, що виражаються термінами вихідної мови та мови перекладу. Переклад термінів вимагає знання тієї галузі, до якої належить текст, що перекладається, розуміння термінів іноземною мовою і знання термінології рідною мовою. Так, В. С. Сліпович виділяє два завдання, які повинен виконати перекладач: 1) вірно зрозуміти зміст висловлювання (тексту) мовою оригіналу; 2) повно та точно передати зміст засобами мови перекладу [1, с. 3].

Термінологія з агрономії і механізації сільського господарства завжди була і є важливою складовою частиною в лексичному арсеналі англійської мови. В ній активно використовуються всі ресурси сучасної англійської мови: словосполучення, словотворчі елементи, неологізми і запозичення, а також чималий прошарок специфічних для наукової літератури фразеологічних одиниць. Так, існують агротерміни,отримані шляхом словосполучення двох зовсім віддалених слів від агрономії. Наприклад, greenhouse: green (зелений) + house (будинок) = теплиця; grasshopper: grass (трава) + hop (стрибати на одній нозі) + суф. -er = коник.

При перекладі термінології виникають труднощі в доборі точного перекладацького відповідника, що є необхідною умовою адекватного перекладу. Це зумовлено такими причинами: 1) розходженнями в структурі термінів англійської та української мов; 2) наявністю безеквівалентної лексики; 3) багатозначністю і варіантністю відповідностей в перекладі. Матеріальним проявом цього є: полісемія (наявність у терміна більш ніж одного значення); омонімія (семантичне відношення внутрішньо не пов'язаних значень, яке виражається подібними лексемами і розрізняється в тексті завдяки контексту); синонімія (збіг за основним значенням слів, морфем, конструкцій, фразеологічних одиниць), гіпонімія (більш широке значення, що виражає загальне, родове поняття, назву класу предметів (властивостей, ознак)), антонімія (бінарний принцип опису фактів і явищ дійсності, що виявляється в ствердженні наявності або відсутності тієї чи іншої ознаки, в протиставленні якісних показників).

Багато вчених виділяють основні прийоми перекладу термінів. При перекладі аграрної літератури важливе значення має взаємодія терміну з контекстом, завдяки чому виявляється значення слова. Так, А. Я. Коваленко визначає два етапи у процесі перекладу терміну: перше – це з'ясування значення терміну у контексті, друге – це переклад значення рідною мовою [2, с. 15]. Переклад за допомогою лексичного еквіваленту є головним прийомом перекладу термінів. Важливу роль при цьому відіграють терміни, що мають еквіваленти у рідній